

ಆಗಸದಿಂದ ಹಂಪಿ ನೋಡಿ

ಆರು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅಂಜನಾದ್ರಿ, ಹಂಪಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ | ಬೈಸ್ಕೈಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಬೇಡಿಕೆ
8 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ರೂ.4299, 7 ನಿಮಿಷ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ರೂ.3800 ಟಿಕೆಟ್‌ದರ ನಿಗದಿ | 2 ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಹಾರಾಟ

ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ ಜಾಗೃತಿ ಬೈಕ್ ರ್ಯಾಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಎಂ.ಎಸ್.ದಿವಾಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾಥ

■ ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ
ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ-2024ರ ಅಂಗವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಎಂ.ಎಸ್.ದಿವಾಕರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾರ ಬೈಕ್ ರ್ಯಾಲಿ ಮೂಲಕ ಉತ್ಸವದ ವಿಶೇಷ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಹಂಪಿವರೆಗೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಈ ಬೈಕ್ ರ್ಯಾಲಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೈಕ್ ರ್ಯಾಲಿಯು ಸಾಯಿಬಾಬಾ ಸರ್ಕಲ್, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸರ್ಕಲ್, ಮದಕರಿನಾಯಕ ವೃತ್ತ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸರ್ಕಲ್, ಪುನಿತ ರಾಜಕುಮಾರ ಸರ್ಕಲ್, ಕೆಂದ್ರೀಯ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಮುಂಭಾಗದಿಂದ ಪುರೈಮೂರ್ತಿ ಸರ್ಕಲ್ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಂಪಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೂಲಕ ಹಂಪಿವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದಲ್ಲದೇ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿತು. ರ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರಭು ಬಿ., ಯುವ ಮುಖಂಡ ಎಚ್.ಜಿ.ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಗಣ್ಯರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಂಡರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿ

■ ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ
ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ-2024ರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಕಮಲಾಪುರ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಎಂ.ಎಸ್. ದಿವಾಕರ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫೆ.2ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಫೆ.5ರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಕಮಲಾಪುರ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದಂತೆ ಹಾಗೂ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧೀಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಬಕಾರಿ ಉಪ ಆಯುಕ್ತರು ಅಗತ್ಯ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

**ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ, ವಿಜಯನಗರ**

ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ

**2, 3 ಹಾಗೂ 4ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 2024
ಸ್ಥಳ: ಗಾಯತ್ರಿ ಪೀಠ ವೇದಿಕೆ, ಹಂಪಿ**

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ
ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

02-02-2024
ಶುಕ್ರವಾರ
ಉದ್ಘಾಟನೆ
ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ
ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್
ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಘನ ಉಪಸ್ಥಿತಿ

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್
ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು,
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗೌರವ ಉಪಸ್ಥಿತಿ

ಡಾ.ಜಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ
ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ
ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಆರ್. ಗವಿಯಪ್ಪ
ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರು
ವಿಜಯನಗರ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಜೆ.ಡಿ. ಜಮೀರ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್
ಮಾನ್ಯ ವಸತಿ, ವಕ್ಫ್ ಮತ್ತು
ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು
ಹಾಗೂ ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ-2024ರ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು
ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು, ಸಂಸದರು, ಶಾಸಕರು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್
ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು
ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು
ಹಾಗೂ ಗದಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗಾ ರೆಡ್ಡಿ
ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು
ಹಾಗೂ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎಸ್. ಬೋಸರಾಜು
ಮಾನ್ಯ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವರು
ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಶ್ರೀ ತಂಗಡಗಿ ಶಿವರಾಜ್ ಸಂಗಪ್ಪ
ಮಾನ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ,
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ
ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಾಗೇಂದ್ರ
ಮಾನ್ಯ ಯುವಜನ ಸೇವಾ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಹಾಗೂ
ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ
ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ಸರ್ವರಿಗೂ ಆದರದ ಸ್ವಾಗತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದರು, ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್, ಎಲ್ಲ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ
ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು
ಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿ ವಿಜಯನಗರ (ಹಂಪಿ)

ವಿಜಯನಗರದ ಇತಿಹಾಸ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ವಾಕ್ಯ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳು ವಿಜಯನಗರದತ್ತ (ಹಂಪಿ) ಎಂಬುದು ಪ್ರಜ್ಞಾಪಿತವಾಯಿತು. 13ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 16ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗಿನ ಅವಧಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 100 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಜಯನಗರದ ಅಧಿಪತ್ಯದ ಕಾಲವದು. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮೆರೆದ ಕೀರ್ತಿ ಹಂಪಿಯದು. ಅದರ ಒಳಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಹಂಪಿ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆದಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನಗಣ್ಣಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಸಿರಾಗಿದೆ.

ಹಂಪಿ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಮನ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಉಲ್ಲಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷಗೋಪುರ, ಕಲ್ಲಿನತೇರು, ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬ, ರಾಣಿಯರ ಸ್ನಾನಗೃಹ, ಲೋಟಮಹಲ್, ಅನೇಕಾಯ, ಹಜರರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ, ಬಡವಿಲಿಂಗ, ಸಂಗೀತ ಕಂಬಗಳು, ಬೃಹದಾಕಾರದ ಕಲ್ಲುಗಳು, ತಿರುತಿರುಗಿ ಹರಿಯುವ ತುಂಗಭದ್ರಾ, ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು..... ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆ ವೈಭವ ನೆನಪರ ಸಾಕು ಮೈ ಮನಗಳು ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಹಂಪಿ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಗುಣವಿವೇಶಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ಕುರಿತು ಪರ್ಷಿಯದಿಂದ ಬಂದ ರಾಯಭಾರಿಯಾದ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್, ಇಟಲಿಯಿಂದ ಬಂದ ನಿಕೊಲೊ ದಿ ಕೊಂಟಿ, ಹೋಂಬರ್ಗ್‌ನಿರಾದ ಬಾರ್ಬೋಸ ಮತ್ತು ಡೊಮಿಂಗೊ ಪೇಯಸ್‌ರವರಲ್ಲೂ ವೈಷೋಟಿಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಅಂದಿನ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಿ, ಸಮೃದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿ, ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಅಂದಿನ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು-ಪರ್ಷಿಯಾದ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ ತನ್ನ ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಮತ್ತೆ ಅಸ್ ಸದ್‌ನಾದಲ್ಲಿ "ವಿಜಯನಗರ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಊರು. ರಾಜ್ಯ ಸೆರೆಂ ದಿಬ್ಬದ (ಸಿಂಹಳ) ಗಡಿಯಿಂದ ಕಲ್ಲೆಗದ ಕೊಟ್ಟುಕೊನೆಯವರೆಗೆ, ಬಂಗಾಲದಿಂದ ಮಲಬಾರ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಸಾವಿರ ಫರಲಾಂಗ್‌ಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಮುನ್ನೂರು ಬಂದರುಗಳಿವೆ. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ 11ಲಕ್ಷ ಯೋಧರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೆಡಂಥೂತಗಳಂತವ ಅನೇಕವೆ. ಈ ರಾಯನಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೊರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಗರವನ್ನು ಏಳು ದುರ್ಗಗಳೂ ಏಳುಕೋಟೆಗಳೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗಳು ಬಹು ಉದ್ದ ವಾಗಿಯೂ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಬೀದಿಗಳೆಲ್ಲ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ವಾಸನೆ. ಈ ಜನಗಳು ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ರತ್ನವಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಂಗಡಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ವಜ್ರವ್ಯೂಹಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ನಗರವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಂಡಿಲ್ಲಕವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಲ್ಲ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತಹ ಕಣ್ಮಣಿ ಕೋರೈಸುವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ ವೈಭವವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸುವ ಹಬ್ಬವೇ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ.

ವಿಜಯನಗರದ ವೈಭವದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಗ ಹೋಂಬರ್ಗ್‌ನ ಡೊಮಿಂಗೋಸ್‌ಪಿಯಾಸ್‌ನು "ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವುದೆಲ್ಲಾ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ" ಎಂದು ಹಂಪಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಅವನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ವೈಭವೋಪಿತ ಸ್ಥಳಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಹೊರಾಂಗಣಗಳು, ಸುಂದರ ಕೆತ್ತನೆ ಕಂಬಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾಳೆ. ವಜ್ರ, ವೈದ್ಯರೂ, ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಪೆಚ್ಚಿ, ರೇಷ್ಮೆ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿದು ಮಾರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆದ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಲು, ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಗುರು ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೇರೆಗೆ ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಬುಕ್ಕ ಕ್ರಿ.ಶ.1336ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. 1336ರಿಂದ 1565ರವರೆಗೆ ಇದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಆಗಿತ್ತು. ಹಂಪಿಯ ಮೊದಲನೇ ಹೆಸರು 'ಹಂಪಿ' ಎಂದಿತ್ತು. ಅದರ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿ ಎಂದರ್ಥ. ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಇದು 'ವಿಜಯನಗರ' ಮತ್ತು 'ವಿರುಪಾಕ್ಷಪುರ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅತೀ ಯಶಸ್ವಿ ಒಂದೆನ್ನಾಡ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿ ಬಜಾರ್ ಎಂದೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರಭರಣಗಳನ್ನು ತೂಕದ ಮಾರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮುಗಿದ ನಂತರ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ತನ್ನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂತು. ಕೊನೆಗೆ ತಾಳೇಕೋಟೆಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಂದ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ತಡೆಯದೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ನಾಶವಾದವು.

ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯ, ಹಜಾರ ರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಪ್ತಸ್ವರ ಸಂಗೀತ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಭಗಳು, ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ, ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬ, ಸಾವಿರ ಕಾಳು ಗಣಪತಿ, ಕಡಲೆ ಕಾಳು ಗಣಪತಿ, ಉಗ್ರ ನರಸಿಂಹ, ಕಮಲ ಮಹಲ್, ಬಡವಿಲಿಂಗ, ಅನೇಕಾಯ, ಅಚ್ಯುತರಾಯ ದೇಗುಲ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ ಗುಡ್ಡ, ಅನೇಗೊಂದಿ, ಅಂಜನಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ, ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿ, ಪುರಂದರ ಮಂಟಪ, ವಿಜಯವಿಠಲ ದೇಗುಲ, ರಾಣಿ ಸ್ನಾನ ಗೃಹ, ಹಂಪಿ ಬಜಾರ್, ಹೇಮಕೂಟ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವುಳ್ಳ, ವಿಜಯ ನಗರದ ಮನಮೋಹಕವಾದ,ಅದರ ಇಂದು ಅವಶೇಷಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಲುಕಿರುವ ನಗರ ಎನಿಸುವ ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದು,ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ವೈಭವತೆಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ವಿಜಯನಗರ ಅಥವಾ ಹಂಪಿಯು ಇಂದು ಕೇವಲ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೊದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಹಂಪಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವಪರಂಪರೆಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅದರ ಗೌರವವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಹಂಪಿ ಇಂದು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ

ಡಾ.ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸೊಪ್ಪಿಮಠ ಶಿಕ್ಷಕರು soppi.mata@gmail.com

ಪ್ರವಾಸಿ ತಾರಾ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 26 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಂಪಿಯ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲದಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ. . .

ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯ: ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯವು ಶಿವ ಹಾಗೂ ಅವನ ಪತ್ನಿ ದೇವತೆಯಾದ ಪರವಾಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಹಂಪಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು. 50 ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ದೇವಾಲಯವು ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಹೇಮಕೂಟ ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್ ಮಾದರಿಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪಂಪಾಪತಿ ದೇವಾಲಯವೆಂದೂ, ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ದೇವಾಲಯವು ಮುಖ ಮಂಟಪ(ರಂಗ ಮಂಟಪ), ಮುರು ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಂಬಗಳುಳ್ಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿರುಪಾಕ್ಷ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಕುಲದ್ದೆವೆ. ಮೂಲಗುಡಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 11ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು. 16ನೇ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದವು. 1510 ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ವಾಯಿತು. ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮೂರು ಗೋಪುರಗಳಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ, ಮುಕ್ತಿ ನರಸಿಂಹ, ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಅಕ್ಷಿ ನರಸಿಂಹ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ಧಿನಿ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಭಾಗ 732 ಮೀ.ಉದ್ದ ಹಾಗೂ 28ಮೀ.ಅಗಲದ ಹಂಪಿ ಬಜಾರ್ ಇದೆ.

ಇದು ವಿಜಯನಗರದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಜಾರ್. ಇಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನ ವಜ್ರವೈದ್ಯಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಹಂಪಿ ಬಜಾರ್‌ನ ಪೂರ್ವ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಗುಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಮಲಗಿರುವ ಬೃಹತ್ ನಂದಿ ವಿಗ್ರಹ ಇದೆ.

ಸಾವಿರಕಾಳು ಗಣೇಶ: ಹೇಮಕೂಟ ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿರುವ ಸಾವಿರಕಾಳು ಗಣೇಶ ಗುಡಿಗೇ ಭೇಟಿ ನೀಡಲೇ ಬೇಕು. ಸಾವಿರ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವಂತಹ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನಪ್ರಿಯ ಗಣಪತಿ ವಿಗ್ರಹವು 8 ಅಡಿ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾವಿರಕಾಳು ಗಣೇಶನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ವಿಗ್ರಹವು ಒಂದೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಆನೆಯ ದಂತ ಮತ್ತು ಅಂಕುಶವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.ಮೊದಲನೇ ಎಡಗೈ ವಂಕಿ ಯಾಕರದ ಪಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎರಡನೇ ಎಡ ಗೈಯ ಮತ್ತು ಸೊಂಡಿಲು ಕಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ವ್ಯಾಪರಿ ಯೊಬ್ಬನು ಕ್ರಿ.ಶ.1506 ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದೊರೆಯಾದ ನರಸಿಂಹ 2 ನಿ ಗೋಸ್ವರ ಕಟ್ಟಿಸೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಡ್ಡೇಕಾಳು ಗಣೇಶ : ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಏಕಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 18 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿದೆ.

ಸಾವಿರಕಾಳು ಗಣೇಶ : ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ಸುಮಾರು 12 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದೆ. ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಲಾಶಾಸನವಿದೆ ಹಾಗೂ ಧಾನ್ಯ ಮಳಿಗೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. **ಉಗ್ರನರಸಿಂಹ:-** ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನರಸಿಂಹ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ, 6.7ಮೀ.

ವಿಜಯನಗರದ ಹಂಪಿ ಬೀದಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು. ಅದರಾಚೆಗೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಡೆಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಹೋಟೆಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬದುಕೂ ಹಸನಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಹಂಪಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಜನರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಾರಾಟ, ಅಕ್ರಮ-ಅನ್ಯತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಂಪಿ ಪವಿತ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹದುಕು ಮುರುಕು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿನವರ ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೇಳಬಹುದೆಂಬ ದುರಾಸೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೇ ಇಂದು ಅಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆ ಕೂಡ ಗಗನಕ್ಕೇರಿ ಹಂಪಿ ಸರ್ವವಾಸ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಎಂಬಂತೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅಂಶದ ಕಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯ ಕಿರೀಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗುರಿಸೇರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರ ಮನದಾಳದ ಆಸೆ.

ಎತ್ತರವಿರುವ ಒಂದೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾದ, ನರಸಿಂಹನ(ಭಗವಾನ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ) ವಿಗ್ರಹವು ಅದಿಶೇಷನ(ಎಳು ಹೆಡೆಯ ಸರ್ಪ) ಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಮಿಸುವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರಲ್ಲಿ ಹೆಸರವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಇದನ್ನು, ಕ್ರಿ.ಶ.1528ರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹವು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವತೆಯು ವಿಷ್ಣುವಿನ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ, ಕ್ರಿ.ಶ.1565ರಲ್ಲಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವತೆಯ ವಿಗ್ರಹವು ನಾಶ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಅದನ್ನು ಕಮಲಾಪುರ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನ: ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ನೆಂದು 1523 ರಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಉದಯಗಿರಿಯಿಂದ ತರಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಅದರ ಈಗ ಆ ಮೂರ್ತಿಯು ಮದ್ರಾ ಸಿನ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಾಗೂ ಇದರ ಎದುಗಡೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೀದಿಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿ ದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾದ ಪುಷ್ಕರಣಿಯಿದೆ.

ಹಜಾರರಾಮ ದೇವಸ್ಥಾನ : ಈ ದೇವಾಲಯವು ಕೇವಲ ರಾಜರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜನು ದೇವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಸಭಾ ಹಾಲ್ ದರ್ಬಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ, ರಾಜನ ದರ್ಬಾರ್ ಸಭಾಂಗಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ, ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದವುಗಳಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಷ್ಣವ ದೇವತೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಕೋದಂಡರಾಮ ದೇವಾಲಯ: ಹಂಪಿ ಬಜಾರ್‌ನ ಪೂರ್ವ ತುದಿಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಲಾದ ರಾಮ, ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ 15 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ವಿಗ್ರಹಗಳು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾದವು. ಕೋದಂಡರಾಮ ದೇವಾಲಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ ಅಂಜನೇಯ ಗುಡಿ ಕೂಡ ಇದೆ. **ವಿಜಯವಿಠಲ ದೇವಾಲಯ:** ಹಂಪಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಪೌಡ್ರ ದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ, ಅಚ್ಯುತರಾಯ ಮತ್ತು ಸದಾಶಿವ ನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ

ಮುಂದುವರಿಯಿತು. 1565ರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ದೇವಾಲಯದ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು 1513 ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬಗಳಿವೆ. ಇವನ್ನು ಈಗಲೂ ಸಹ ನೋಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿರುವ ಶಿಲಾ ರಥವಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಸಭಾ ಮಂಟಪಗಳು ಇವೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿವೆ.

ಜೆನಾನಾ ಎನ್ನೊ ಸ್ಕರ್ (ರಾಣಿಯರ ಸ್ನಾನ ಗೃಹ): ಎತ್ತರನೆಯ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಜೆನಾನಾ ಎನ್ನೊ ಸ್ಕರ್, ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಸುವವಾಗ ನೋಡಲೇ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಳ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಧಾನ ರಚನೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳೇ ಮಹಾರಾಣಿ ಅರಮನೆ (ಕ್ರೀನ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್), ಎರಡು ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳು ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಲೋಟ ಮಹಲ್. ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬಿಂಡಿಗಳಿದ್ದು, ರಾಣಿಯರ ಬೇಸಿಗೆ ಅರಮನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರೀನ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ 46*29 ಮೀ. ಅಳತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಸ್ಥಳವು ಕೇವಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇದರ ರಕ್ಷಣೆಯು ನಪುಂಸಕ ಸೈನಿಕರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಎರಡು ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಮಹಾರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಡೋ-ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಮಾದರಿಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವು ಲೋಟ ಮಹಲ್ ರಾಜ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಧಿಸಿ ದಿನಕಳೆಯುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು.

ಮಹಾನವಮಿಯ ದಿಬ್ಬ : ಇದನ್ನು ದಸರಾ ದಿಬ್ಬ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವ ಹಾಗೂ ಇದು ರಾಜ ಪ್ರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇದರ ಹತ್ತಿರ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಲುವೆಗಳು, ನೀರಿನ ಕೊಳಗಳು, ವಿಶೇಷ ಕೊಳಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜನ ಅರಮನೆ, ಸೈನಿಕರ ಮನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಲೋಟ ಮಹಲ್: ದಸರಾ ದಿಬ್ಬದ ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ. ಕಮಲ ಮಹಲ್, ಚಿತ್ತಾಣಿ ಮಹಲ್ ಎಂತೆಲ್ಲ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ರ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಅಚ್ಚುಗಾರೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು 2 ಅಂತಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.ಎಂತಹ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಇದು ತಂಪಾಗಿರುವಂತೆ ನೀರಿನ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಣಿಯು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಕಣವನ್ನು ರಾಣಿಯ ಅರಮನೆಯ ಬುನಾದಿ ನೋಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಟೆ ಇದ್ದು 3 ಕಾವಲು ಗೋಪುರಗಳಿವೆ.

ಗಜ ಶಾಲೆ : ಇದು ಅರಸನ ಪಟ್ಟದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡ. ಇದು ಇಂದೋ ಅಂಗ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. **ಕಿಟ್ಟಿಯ:** ತ್ರೇತ್ರಾಯನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ವನವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಸುಗ್ರೀವ, ವಾಲಿ ಹನುಂತನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಬಯಲನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಅಂಜನಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ : ಅಂಜನೇಯ ಜನ್ಮತಾಳದ ಅಂಜನಾದ್ರಿ ಪರ್ವತವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಪಂಪಾಪತಿಯೇವರವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಕಮಲಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ: ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು, ಹಂಪಿಯ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಮಾದರಿಯ ಗ್ಯಾಲರಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಯಲ್ ಸೆಂಟರನ ವಿಶ್ವಾರವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ವಿಗ್ರಹಗಳು ವಿಜಯನಗರಕಾಲದ ಚೆನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಅವರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಜಯನಗರವು ಪುಂಡರಿಂದ ಭಗ್ನಗೊಳಗಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಅನೇಗೊಂದಿ: ಗಗನ ಪ್ಯಾಲೇಸ್, ಪಂಪ ಸರೋವರ ಲಕ್ಷಿ ದೇವಾಲಯ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಸಮಾಧಿ, ಅನೇಗೊಂದಿ ಕೋಟೆಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಹಾಗೂ ಏಳು ತಲೆಯ ಸರ್ಪ ಇವು ಅನೇಗೊಂದಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಶ್ರೀ ಗವಿ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶಿವ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹುಚ್ಚಿಪ್ಪನ ಮಠ ಮತ್ತು ಜೈನ್ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು.

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಣೆಕಟ್ಟೆ : ಇದು ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ 4 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಕೆಳಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಬೃಂದಾವನವಿದೆ. ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟೆ ತ್ರಿರ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಡ್ಡಿಗೆಗಟ್ಟವಿದೆ. ಈ ಬೃಂದಾವನವನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣ ರೀತಿಯ ಕಾರಂಜಿಗಳು ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಬಣ್ಣದ ದೀಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಮನಮೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ ವಿಜಯನಗರದ ಅಂದಿನ ಗತವೈಭವದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹದಾಸೆ ಹೊತ್ತವರಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾಜಿ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ದಿ.ಎಂ.ಪ್ರಕಾಶ ಮೊದಲಿಗರು. ಉತ್ಸವ ಕುರಿತು ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ತ್ರೀತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು. ಅವರ ಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಮೆರಗು ಬಂದಿತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮೊದಮೊದಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ ನಂತರ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆ ನಂತರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ಸವ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವದ ಕುರಿತು ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಮನೋಭಾವ ಮನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತ ಕನಸು ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ನಾವು ಎಡವುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಡೆಯಲೇಬೇಕೆವೆ.

ಕವಿ ಮನಸು

ವಿಜಯನಗರ ಹಂಪಿ

ನಾಮಿರುವುದು ಹೊಸಪೇಟೆ ಚಂದದ ನಗರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಸಿರು ಗಿರಿ ಶಿಖರಗಳ ಆಗರ ಏಳಿಂಟು ಕಿ.ಮೀ.ಅಂತರ ಹಂಪಿ ವಿಜಯನಗರ ಅದುವೇ ವಿಜಯನಗರ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಸುಂದರ ಆಗರ |

ಹುಕ್ಕು ಬುಕ್ಕರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಂಪಿ ವಿಜಯನಗರ

ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಆಗರ ಹಂಪಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರದ ಅಂದ

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆತ್ತನೆ ವಿಧವಿಧ ಶಿಲ್ಪಗಳು ನೋಡಲಂದ

ಹಂಪಿಯ ಏಕಶಿಲೆಯ ವೈಭವದ ಕಲ್ಲಿನ ತೇರು ನವಿರಾದ ಶಿಲೆ ಕೆತ್ತನೆಗೆ ಜಗದ ಪರಿಣಿತರು ಮಾರು

ವಿಜಯ ವಿಠಲನ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬಗಳು ಕೆತ್ತನೆ ಸೊಗಸು ಸರಿಗಮ ಪದನಿಸ ರಾಗಗಳ ಕಂಬಗಳಲಿ ಭಾರಿಸು|

ಬಡವಿ ಲಿಂಗ ಉಗ್ರ ನರಸಿಂಹ ಶಿಲ್ಪಿ ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ

ಏಕ ಶಿಲೆ ಉದ್ದಾನ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ ದರ್ಶನ ಸಂತಸ

ಎಲ್ಲಾ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಬೇಕು ನೂರಾರು ದಿವಸ

ಎಷ್ಟು ನೋಡಿದರೂ ಆಗದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪ್ರಯಾಸ|

- ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ರೋಣದಮಠ

ಫೆ.2ರ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ-2024 | ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ-ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ಸಹಯೋಗ ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 3 ಮತ್ತು 4 | ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆ, ಆಯ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದು | ಮೊದಲ ದಿನ ಗ್ರಾಪಂಗೊಂದು ಉಚಿತ ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಹಂಪಿಯ ಗಾಂತ್ರಿ ಪೀಠ (ಮುಖ್ಯ ವೇದಿಕೆ)

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ:

ಫೆ.2ರ ಸಂಜೆ 6ರಿಂದ 7 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡ್ರೀಮ್ಸ್ & ಇವೆಂಟ್ಸ್ ತಂಡದಿಂದ ಚಿಮ್ಪಿನ್ & ಉಹಿರಿ ಉಹಿರಿ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ 7ರಿಂದ 7.30ರವರೆಗೆ ಕಾಂತಾರ ರಂಗತರಂಗಿ ಹಾಗೂ ಹುಲಿನ್ಯತ್ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ಉದ್ಘಾಟನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬಳಿಕ ರಾತ್ರಿ 8.30 ರಿಂದ 8.45ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನುರಾಧ ಭಟ್ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಾರರಿಂದ ಹಂಪಿಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ ನಿಗೆ ಭವ್ಯವಾದ ಆರಂಭಿಕ ಹಾಡು ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ. 8.45ರಿಂದ 9ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಫಿಲ್ಮ್ ಮ್ಯೂಜಿಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ಆರಂಭಿಕ ಹಾಡುಗಾರರಿಂದ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ ಗೀತೆ.

9ರಿಂದ 9.20ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಮಾರಾಣಿ, ಶೃತಿ ಕಾಮತ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ಇತರೆ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯಗಾರರಿಂದ ಸಿರ್ತಾ ಸಂಯೋಜನೆ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 9.20ರಿಂದ 9.40ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಿಚ್ಚಿಗಿಲಿ ತಂಡದಿಂದ ಹಾಸ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 9.40ರಿಂದ 10ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿದ್ಯಾನ್ ಪ್ರವೀಣ ಗೋಡಕಂಡಿ ಮತ್ತು ತಂಡದಿಂದ ಕೊಳಲು ವಾದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 10ರಿಂದ 12 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಜಯಪ್ರಕಾಶ, ಅನುರಾಧ, ಉಷಾ, ದಿವ್ಯಾ, ಮಂಗಳಾ ಮತ್ತು ತಂಡದಿಂದ ರಸಮಂಜರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ವಿರುಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ವೇದಿಕೆ

ಸಂಜೆ 5 ರಿಂದ 5.15 ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 5.15 ರಿಂದ 5.25 ರವರೆಗೆ ಬುಕ್ಕಸಾಗರದ ಶಿವಕುಮಾರ್ ಆರ್. ಎಸ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಜಾದೂ ಪ್ರದರ್ಶನ. 5.25 ರಿಂದ 5.35 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಸುದೇಂದ್ರ ಎಲ್ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ದಾಸವಾಣಿ. 5.35 ರಿಂದ 5.45 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯುಕ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಜಾನಪದಗೀತೆ. 5.45 ರಿಂದ 6 ರವರೆಗೆ ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿಯ ಆರ್ ಜಾಹ್ನವಿಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಕುಟುಮಡಿ ನೃತ್ಯ.

6 ರಿಂದ 6.15 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಕೆ. ಸಣ್ಣಿಮ್ಮ ಕಾಕುಬಾಳು ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಕ್ವಾರಿನ್ಸ್ ವಾದನ. 6.15 ರಿಂದ 6.30 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಎ ಅಜಿತ ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಕರಾಟೆ ಕಲೆ. 6.30 ರಿಂದ 6.45 ರವರೆಗೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಗಂಗನಕಟ್ಟೆಯ ಮಾರಿಕಾಂಬ ಭಜನಾ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಭಜನೆ. 6.45 ರಿಂದ 7 ರವರೆಗೆ ಹರಿಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಎಚ್.ಬಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು.

7 ರಿಂದ 7.15 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ವಿದುಷಿ ಅರುಣಾ ನಾಗರಾಜ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಭರತನಾಟ್ಯ. 7.15 ರಿಂದ 7.30 ರವರೆಗೆ

9 ರಿಂದ 9.15 ರವರೆಗೆ ಕುಡುತಿನಿಯ ಚನ್ನದಾಸರ ತಬಲಾ ರಂಗಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ತಬಲಾ ಸೋಲೊ. 9.15 ರಿಂದ 9.30 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲೇಔಟ್ ನ ಸ್ನೇಹ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ರಂಗಗೀತೆಗಳು. 9.30 ರಿಂದ 9.45 ರವರೆಗೆ ಸಿಂಧನೂರಿನ ಗೌಡಪ್ಪ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ದಿಮ್ಮಿ ತತ್ವಪದಗಳು. 9.45 ರಿಂದ 10 ರವರೆಗೆ ಹಡಗಲಿಯ ಪರುಪತ್ತರಗಾರ ಕೊಟ್ಟೇಲ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ.

10 ರಿಂದ 10.15 ರವರೆಗೆ ಕುಕನೂರಿನ ಅಶೋಕಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು. 10.15 ರಿಂದ 10.25 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆಯ ಸುಕೃತ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ. 10.25 ರಿಂದ 10.35 ರವರೆಗೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಕಾಂತಿನಗರ ತಾಂಡದಿಂದ ಗಣೇಶ ಟಿ ಅವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ. 10.35 ರಿಂದ 10.45 ರವರೆಗೆ ಹಡಗಲಿಯ ಕೆ ಕಾಳಮ್ಮ ಸೋಗಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡುಗಳು ಹಾಗೂ 10.45 ರಿಂದ 11 ರವರೆಗೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಎ ಶಂಕ್ರಾಚಾರಿ ಬಾಗಳಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ವಚನ ಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯಲಿವೆ.

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್
ವಿಜಯನಗರದ ಹೆಮ್ಮೆ
ಸ್ಥಳೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ
www.hampitimes.com
epaper.hampitimes.com

Digital PHOTOGRAPHY SERVICE
"CAPTURE YOUR PERFECT MOMENT"
WEDDING SHOOTING
FASHION SHOOTING
EVENT COVERAGE
BOOK NOW
9632121359

ತುಂಗಭದ್ರಾ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ
ಗುರುವಾರ : 01-02-2024
ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ 1633 ಅಡಿ
ಇಂದಿನ ಮಟ್ಟ 1588.34 ಅಡಿ
ಒಳ ಹರಿವು 00 ಕ್ಯುಸೆಕ್
ಹೊರ ಹರಿವು 355 ಕ್ಯುಸೆಕ್
ಇಂದಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 9.701 ಟಿಎಂಸಿ
ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 105.788 ಟಿಎಂಸಿ
ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ದಿನ
ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ 1633 ಅಡಿ
ಇಂದಿನ ಮಟ್ಟ 1616.16 ಅಡಿ
ಒಳ ಹರಿವು 00 ಕ್ಯುಸೆಕ್
ಹೊರ ಹರಿವು 7888 ಕ್ಯುಸೆಕ್
ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 51.220 ಟಿಎಂಸಿ

ಓದುಗರ ಗಮನಕ್ಕೆ
ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವೇ ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿ, ವಸ್ತುಲೇಖ, ದೋಷ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಜಾಹೀರಾತುದಾರ ರೊಡನೆಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಜಾಹೀರಾತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು.

ಎದುರು ಬಸವಣ್ಣ ವೇದಿಕೆ

ಫೆ.2ರಂದು ರಾತ್ರಿ 8.15 ರಿಂದ 8.45 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆ ಕಡ್ಡಿರಾಂಪುರದ ಹಂಪಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬುಡ್ಡೆ ಜಂಗಮ ಹಗಲುವೇಶ ಕಲಾವಿದರ ಸಂಘದಿಂದ ಹನುಮರಾಮಯಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿದೆ. 8.45 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಶಾಲ್ ಪರಿಕರಣ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಕುಟುಮಡಿ.

9 ರಿಂದ 9.15 ರವರೆಗೆ ಕುಷ್ಟಗಿಯ ದುರುಗಪ್ಪ ಹಿರೇಮನಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 9.15 ರಿಂದ 9.30 ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಭಿನಯ ಕಲಾವಿದರ ಕೇಂದ್ರದ ಎ.ವಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ. 9.30 ರಿಂದ 9.45 ರವರೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಮೇದಾ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಸ್ಕೂಲಿನ ಕೆ. ರಾಮ್ ಕಿರಣ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ

ವೀಣಾ ವಾದನ. 9.45 ರಿಂದ 10 ರವರೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಣಿಕಮಲ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನ ಎಸ್.ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಕುಟುಮಡಿ.

10 ರಿಂದ 10.15 ರವರೆಗೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ನೇಮಳಬೇಡದ ಪವಿತ್ರಾ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ. 10.15 ರಿಂದ 10.30ರವರೆಗೆ ಧಾರವಾಡದ ವಿಶ್ವನಾಥ ಹಾವೇರಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. 10.30 ರಿಂದ 10.45ರವರೆಗೆ ಕಲಬುರಗಿಯ ಶಂಕಪ್ಪ ಭಗವಂತಪ್ಪ ಹೂಗಾರ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ 10.45 ರಿಂದ 11.15ರವರೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿಯ ಕೊಟ್ಟೂರು ಮತ್ತು ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಕಲಾ ತಂಡದಿಂದ ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿವೆ.

ನಾಸಿವೆಕಾಳು ಗಣಪ ವೇದಿಕೆ

ಸಂಜೆ 4 ರಿಂದ 4.15 ರವರೆಗೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಯ ಪಂಪಾಚಾರಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿದೆ.

4.15 ರಿಂದ 4.30 ರವರೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿಯ ಮಂಗಳಹಳ್ಳಿ ಎಚ್. ಶೇಖರಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ರಂಗಗೀತೆಗಳು. 4.30 ರಿಂದ 4.45 ರವರೆಗೆ ಹೂವಿನಹಡಗಲಿಯ ಎಲ್.ಪಿ ನಾಯಕ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಲೇಂಗಿ ನೃತ್ಯ. 4.45 ರಿಂದ 5 ರವರೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಒಳಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯ ಎಮ್.ಆರ್ ನುಂಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ.

5 ರಿಂದ 5.15 ರವರೆಗೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಅರಸಿಕೆರೆಯ ಗೋಡಲಳ್ಳಿ ಶಿವಾಜಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಗೋದಲಿಗರ ಪದಗಳು. 5.15 ರಿಂದ 5.30 ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೂರಿನ ಆರ್ ಎಂ ಸಿದ್ದೇಗೌಡ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ. 5.30 ರಿಂದ 5.45 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಎಮ್ ಸುನಿತಾ ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ದಾಸರ ಭಜನೆಗಳು. 5.45 ರಿಂದ 6 ರವರೆಗೆ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿಯ ವೈ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗವಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಬಯಲಾಟ ಪದಗಳು.

6 ರಿಂದ 6.15 ರವರೆಗೆ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿಯ ಕೆ ರಾಮಾಂಜನೇಯ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಜಾನಪದ ಗಾಯನ. 6.15 ರಿಂದ 6.30 ರವರೆಗೆ ಹೊಸಪೇಟೆ ಎಂ ಪಿ ಪ್ರಕಾಶ್ ನಗರದಸವಿತಾ ಅಮರೇಶ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಸಂಗೀತ. 6.30 ರಿಂದ 7 ರವರೆಗೆ ಕೊಪ್ಪಳದ ಕೇಶಪ್ಪ ಶಿಲ್ಪೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ತೊಗಲು ಗೊಂಬೆ ಆಟ.

7 ರಿಂದ 8 ರವರೆಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹ್ಯಾರಡದ ಜನನಿ ಪುಷ್ಪಲಾ ಯುವಕ ಸಂಘದಿಂದ ಕರ್ಣನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ನಾಟಕ. 8 ರಿಂದ 9 ರವರೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿಯ ಬಣಕಾರ ಮೂಗಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ನಾಟಕ. 9 ರಿಂದ 10 ರವರೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಆಲಾಪ ಸಂಗೀತ ಕಲಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನ ಬಿ ರಮಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಬಯಲಾಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

10 ರಿಂದ 11 ರವರೆಗೆ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸೂಲದಹಳ್ಳಿಯ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಲಿವೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಫಲಸುಪ್ಪ, ಎತ್ತುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ರಂಗೋಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ ಫೆ.2ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಕಮಲಾಪುರದ ಹವಾಮಾ ಕಚೇರಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮತ್ತು ಹಂಪಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮುಂಭಾಗದ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.30ಕ್ಕೆ ಮಾತಂಗ ಪರ್ವತ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಯವ

ಮತ್ತು ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಪಾಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂವಾದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅಂದು ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಆನೆ ಲಾಯ ಮತ್ತು ಕುದುರೆ ಲಾಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜರುಗಲಿದೆ. ಫೆ.3ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಕಮಲಾಪುರದ ಹವಾಮಾ ಕಚೇರಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್
ವಿಜಯನಗರದ ಹೆಮ್ಮೆ
ನಿಮ್ಮ ಹಂಪಿ ಪ್ರವಾಸ ಅನುಭವ
ನೀವು ಹಂಪಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದೀರಾ? ಈ ಹಿಂದೆ ಹಂಪಿ ಹೇಗಿತ್ತು, ಈಗ ಹೇಗಾಗಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನಿಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರಾಗಿ ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿರಿ.
ಹಂಪಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹಂಪಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಕ್ಷಣದ ನಿಮ್ಮ ಫೋಟೋ ಇರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇ-ಮೇಲ್/ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.
www.hampitimes.com
epaper.hampitimes.com
hampitimes@gmail.com
@hampitimes
9448633038

ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಫೆ.2ರಂದು ಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಇತರ ಗಣ್ಯ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಆಗಮಿಸುವ ಕೆ. ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರದ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಎಂ.ಎಸ್. ದಿವಾಕರ ಆದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುವ ಮತ್ತು ನಗರದಿಂದ ಹೊರ ಹೋಗುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರಿ ವಾಹನಗಳ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ. ಫೆ.2ರಂದು ಸಂಜೆ 4

ರಿಂದ ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಕೊಪ್ಪಳ ದಿಂದ ಬರುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳು ವಿರುಪಾಕ್ಷ ನಾಯಕ ವೃತ್ತ, ಗುರು ಕಾಲೇಜ್ ಸರ್ಕಲ್, ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಸರ್ಕಲ್, ಮಾರ್ಕೇಂಡೇಶ್ವರ ಸರ್ಕಲ್, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸರ್ಕಲ್, ರಾಮ ಸರ್ಕಲ್ ಮುಖಾಂತರ ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದೇ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಹೋಗಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದು ಕಮಲಾಪುರ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಲಿ ಕಡೆ ಹೋಗುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರಿ ವಾಹನಗಳು ವಿರುಪಾಕ್ಷ ನಾಯಕ ವೃತ್ತದಿಂದ ಬೈಪಾಸ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದೂರು ಸರ್ಕಲ್, ಜಂಬುನಾಥ ಸರ್ಕಲ್, ಇಂಗಳಿಗೆ,

ಪಿ.ಕೆ.ಹಳ್ಳಿ ಮುಖಾಂತರ ಕಮಲಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅದೇ ದಿನ ಸಂಜೆ 5.30 ರಿಂದ ಸಂಜೆ 7 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಸರ್ಕಲ್ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ಸಾಯಿ ಬಾಬ್ ಸರ್ಕಲ್ ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಹೋಲೀಸ್, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ವಿಭಾಗೀಯ ನಿಯಂತ್ರಕರು, ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಸಂಚಾರ ಹೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಗತ್ಯಕ್ರಮವಹಿಸುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ಹರಿದು ಬಟ್ಟೆ ಇದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆ ಇರಲಿ.

ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.

ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ವಸಂತ ವೈಭವದ ಮೆರುಗು

ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಗಣನೆ | ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾತಂಡಗಳು ಭಾಗಿ | ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಜನತೆ

ಮೈಸೂರು ನ್ಯೂಸ್ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾಗೃತಿ ಜಾಥಾ

ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬುಧವಾರ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾಗೃತಿ ಜಾಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಜಾಥಾದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯದ ಕುರಿತು ಅರಿವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಹೊಸೂರಿನ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಥಾ ಸಂಚರಿಸಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠಿಕೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರು. ಸ್ವಬಿಜಿತ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ವಿಶ್ವಜಿತ್ ಮೆಹ್ತಾ, ತಾಪಂ ಇಂ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಮತ್ತು ಹೊಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸರ್ವಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದರು. ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೇತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು.

ನಂತರ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಮಲಪನಗುಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್, ಹಂಪಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಕಮಲಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಜಾಗೃತಿ ಜಾಥಾ ನಡೆಯಿತು. ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ದಲಿತಪರ, ಕನ್ನಡಪರ, ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಥಾದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

■ ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವ-2024ಕ್ಕೆ ಹೊಸಪೇಟೆ ನಗರದ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳಿಂದ ಸಿಂಗಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಬೀದಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಬೆಳಕಿನ ತೋರಣ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸ್ವ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವದ ಕ್ಷಣಗಣನೆ ನಡುವೆ, ಗುರುವಾರ ನಗರದ ವಡಕರಾಯನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ, ವಸಂತ ವೈಭವ ಮೆರವಣಿಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಶಾಸಕರಾದ ಹೆಚ್.ಆರ್.ಗವಿಯಪ್ಪ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸಿರುವ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾತಂಡಗಳು, ಕಂಸಾಳಿ, ಪೂಜಾಕುಣಿತ, ಕರಡಿ ಮಜಲು, ಲಂಬಾಣಿ ನೃತ್ಯ, ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗೊಂಬೆ, ಆಲಾಯಿ ಹೆಜ್ಜೆಮೇಳ, ಸೋಮನ ಕುಣಿತ, ಮಹಿಳಾ ವೀರಗಾಸಿ, ಕೊಂಬು ಕಹಳೆ, ಚಂಡೆ ವಾದನ, ರುಞಾಂಜ್ ಮೇಳ, ಮೋಜಿನ ಗೊಂಬೆ, ಜಗ್ಗಲಿಗಿ, ಬಿಡ್ಡವರಸಿ, ನವಿಲು ಕುಣಿತ, ಮರಗಾಲು ಬೀಸು, ಕಂಸಾಳಿ, ಸಿಂಧೋಳ

ನಾದಸ್ವರ, ಡೊಳ್ಳುಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟ, ಹಗಲು ವೇಷ, ತಾಷಾರಂಡೋಲ್, ಗೊಂದಲಿಗರಹಾಡು, ಗೊರವರ ಕುಣಿತ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಲಾತಂಡಗಳು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದವು. ತಾಯಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ದೇವಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಇರಿಸಿ ನಗರದ ಡಾ.ಪುನೀತ್ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದವರೆಗೆ ಅದ್ದೂರಿ

ಮೆರವಣಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಎಂ. ಎಸ್.ದಿವಾಕರ, ಜಿ.ಪಂ.ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಸದಾಶಿವಪ್ರಭು ಬಿ., ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಮಹದ್‌ಅಲಿ ಅಕ್ರಂ ಷಾ, ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ವಿಶ್ವಜಿತ್ ಮೆಹ್ತಾ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ ರಂಗಣ್ಣವರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಮತ್ತಿತರರು ಇದ್ದರು.

ಹಂಪಿ, ತುಂಗಭದ್ರ ನೋಟ ಸೊಗಸು ಫೆ.1ರಿಂದ 4ರವರೆಗೆ ಎರಡು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು ಹಾರಾಟ ಡಿಸಿ ದಿವಾಕರ ಹೇಳಿಕೆ | 2 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ

■ ಹಂಪಿ ಟೈಮ್ಸ್ ಹೊಸಪೇಟೆ ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ 01 ರಿಂದ 05ರ ವರೆಗೆ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಹಂಪಿ ಬೈ ಸ್ಕೈ (ಆಗಸದಿಂದ ಹಂಪಿ) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಎಂ.ಎಸ್.ದಿವಾಕರ ಅವರು ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

ಸೈನಲ್ಲಿ ಫೆ.1ರಿಂದ 4ರವರೆಗೆ ಎರಡು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳು ಹಾರಾಟ ಮಾಡಲಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ದರವನ್ನೇ ಈ ವರ್ಷವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, 8 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ರೂ.4299 ಮತ್ತು 7 ನಿಮಿಷಗಳ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ರೂ.3800 ಟಿಕೆಟ್‌ದರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. 2 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೈ ಸ್ಕೈ ಮೂಲಕ ಹಂಪಿಯ ಪರಿಸರದ ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ತುಂಗಭದ್ರ ಜಲಾಶಯ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸ್ಥಳಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಕಮಲಾಪುರದ ಹೋಟೆಲ್ ಮಯೂರ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಫೆ.01ರಂದು ನಡೆದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಹಂಪಿ ಉತ್ಸವದ ಮೊದಲನೇ ಭಾಗವಾಗಿ ಬುಧವಾರದಂದು ತುಂಗಾರತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಎರಡನೇ ದಿನವಾದ ಫೆ.1ರಂದು ಹೊಸಪೇಟೆಯಿಂದ ಹಂಪಿವರೆಗೆ ಬೈಕ್ ರ್ಯಾಲಿ ಮೂಲಕ ಹಂಪಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಹಂಪಿಯ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಹಂಪಿ ಬೈ ಸ್ಕೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಹಂಪಿ ಬೈ

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಸದಾಶಿವ ಪ್ರಭು ಬಿ., ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಎಸ್ ತಳಕೇರಿ, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಾದ ವಿಶ್ವಜಿತ್ ಮೆಹ್ತಾ, ಹೋಟೆಲ್ ಮಯೂರ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಸುನೀಲ್ ಕುಮಾರ್, ಜಿ.ಎಲ್.ಆರ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಮುನಿರಾಜು, ಜಿಲ್ಲಾ ವಾರ್ತಾಧಿಕಾರಿ ಗವಿಸಿದ್ದಪ್ಪ ಹೊಸಮನಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಂಪಿ ಬೈ ಸ್ಕೈ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು, ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರಿದ್ದರು.

ಹಂಪಿ ಬೈ ಸ್ಕೈ ಲೋಕದ ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನಿಮ್ಮದು, ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನಮ್ಮದೆಂದು ಕೈಬಿಡಿ ನಗುಬೀರಿದ ಬಾಲಕರು

Happy Hampi Utsav

welcome to **HAMPI UTSAV** 2024 FEB 2,3 & 4

On the banks of river Pampa to witness the past glory of the proud Vijayanagara Empire, the birthplace of the message of religious protection, unity. Welcome to all who are coming to Hampi Utsav-2024

B.L.RANI SAMYUKTA
K.P.C.C. General Secretary